

Bohoslužby v Zábřehu 3.října 2021

Mk 10,2-16

Milé sestry, milí bratři, téma rodiny a manželství je celkem dobrý nástroj různých politických soubojů. I letos před volbami opět trochu víc zarezonovalo. Není tedy divu, že s tímto tématem přicházejí i Ježíšovi protivníci, aby ho potrápili, aby se ho snažili nějakým způsobem znemožnit. Možná je zde na první pohled patrný jeden rozdíl oproti současným debatám ohledně manželství. Úplně to láká si do toho rýpnout. V současnosti se tématem stalo, jestli je manželství otevřené pro všechny, kdo všechno vlastně má na něj právo. Ovšem farizeové přicházejí s otázkou, která se spíše dá popsat jako hledání cesty, jak se manželství zbavit. Jakoby na pozadí byla patrná povinnost do manželství vstoupit a oni hledali úlevu, jak přeci jen tuto povinnost zpříjemnit, když se člověku moc nevydaří. Je to skutečně zajímavý kontrast. Ovšem na druhou stranu není zase tak výrazný. Myslím, že současné snahy o definici manželství mají na pozadí úplně stejný přístup jako farizeové debatující o tom, za jakých podmínek lze tento svazek zrušit.

Podobně jako u jiných životních témat, i v tomto případě se učedníci v soukromí snaží dovědět něco víc. Přeci jen Ježíšova odpověď farizeům byla celkem jasná, ale bylo z ní patrné, že Ježíš má na mysli ještě něco dalšího, že neřekl úplně všechno. Co tedy skrývá? Co důležitého by ještě měli vědět? Ježíš doma mluví o cizoložství. Jakoby říkal, že ono je jedno, jak si to učiníme, jak to vymyslíme, skutečnost je přeci jen jiná. A rozlukový lístek? Tedy dle zákona legální cesta k propuštění manželky? Do mluvy římského impéria ještě upřesněno i propuštěním manžela? Tento nelad mezi celkem jasným Ježíšovým postojem a Zákonem, ten učedníkům totiž nedává klid. Jestliže je něco podle Zákona možné, potom Ježíšova slova o cizoložství nedávají moc smysl. Jestli Mojžíš povolil svazek zrušit, potom přeci neplatí a člověk dalším svazkem nemůže hřešit. Toto se jeví zdánlivě bez bližšího vysvětlení. Ježíš už k tomu nic dalšího neříká. Místo toho odklání pozornost jiným směrem. Ale právě tím učedníkům dává velice dobrý návod, jak se k této problematice postavit. Je to podobné jako nedávno, když řešili na pozadí blížícího se utrpení vlastní významnost.

Setkání Ježíše a dětí se objevuje jako nové téma. Možná je příchod matek s dětmi vyrušil a proto Ježíš už to s tím cizoložstvím nedokončil. Jistě si to umíme představit, když něco důležitého řešíme a ejhle, přiletí děti a strhávají pozornost. Je zajímavé, že v řeckém textu nacházíme termín, který neznamena ani tak něco zakazovat jako spíš kárat nebo naléhavě domlouvat. To by sem celkem dobře zapadlo. Učedníci čekají, co jim Ježíš k jejich problému

řekne a místo toho se musí věnovat dětem. Kárání matek, aby s tím chvíli počkaly, se tedy jeví celkem pravděpodobné. Paradoxně ale do celé situace velice ilustrativní a příhodné. Krásně to vyšlo, dalo by se říct. Vždyť tím, že Ježíš těm dětem dává přednost, že ukazuje na jejich důležitost, učedníkům svým způsobem odpovídá na jejich otázku.

Oč tu tedy jde? Četli jsme trochu zvláštní větu o přijetí Božího království jako dítě. Máme na výběr, jak této větě rozumět. Buď ukazuje k nám, k našemu postavení. Tedy ke schopnosti být jako dítě ve vztahu k různým věcem Božího království. To by znamenalo prostě nad otázkami příliš nespekulovat, ale nechat se v důvěře vést Božím Duchem, který nám v ten který čas ukáže, co je třeba. Upřímně řečeno, trochu mi tu výsledný dojem kazí zkušenost, že děti většinou věci kolem sebe neberou mlčky a bez debat, ale mívají hodně otázek a je potřeba jim vysvětlovat i mnohé záležitosti celkem prosté. Druhá možnost, jak Ježíšova slova pochopit, se týká přirovnání onoho království k dítěti. Zní to celkem odvážně. Má to ale svou logiku. Děti dokáží být plně překvapení a ač se zdají jednoduché, až černobíle jednoduché, skutečnost je jiná. Ovšem někdy je těžké se v jejich myšlenkových pochodech orientovat a snažit se nějak vysvětlit, proč jednají právě takto. Proč si třeba pro požehnání přicházejí zrovna nyní a nepočkají? U dospělého bychom mluvili o sobectví a bezohlednosti. Ovšem děti? Ty takto nepřemýšlejí. Prostě je to nyní napadne a tak přijdou.

Jenže ještě je tu jeden možný pohled. Pokud se odpoutáme od výroku o přijetí Božího království, tedy od různých způsobů vysvětlení, uvidíme otázku po umění přijímat dary z Božích rukou. Na rozdíl od dětí dospělí někdy těžko přijímají dary. Tím nemyslím dárky k Vánocům či narozeninám. Myslím dary, které ukazují na naši situaci, na to, že jinak než jako dar určité věci získat nedokážeme. To totiž poněkud narušuje jistotu našeho ega. Ukazuje k hranici možností, tedy k omezenosti. Něco takového je u tvora toužícího po bohorovnosti opravdu problém. Přijmout Boží království jako dítě potom znamená, přijmout ho s neskrývanou radostí a vděčností. To však není všechno. Tato radost a vděčnost je právě tématem i Ježíšova rozhovoru s učedníky, ze kterého byli dětmi vytrženi. Na Ježíšově jednání je patrné, že děti má rád. Nevnímá je jako narušitele, jako vetřelce, jako nějaké nutné zlo, se kterým se nyní člověk musí popasovat. Vlastně je vnímá jako kteréhokoliv jiného člověka, tedy jako tvora hodného pozornosti a lásky, protože je dílem Božím.

V příhodě s dětmi a jejich touze po požehnání vede Ježíš své učedníky k zamyšlení nad tím, co a jak kolem sebe vnímají, k náhledu do jejich srdce. Jak na tom jsou? Ve vztahu k těm dětem se zachovali dost tvrdě. Moc lásky a pochopení neprojeví. Rozhodli se, že na prvním místě je přeci jejich situace, jejich problém, který je potřeba dotáhnout do konce. To ostatní, jako třeba děti, to může z jejich pohledu počkat. Zdá se to celkem nevinné. Vždyť tak běžně přeci jednáme. Jenže vidíme, že Ježíš je v tomto jiný. Jedná jinak. A to by nás mělo zarazit. Proč jedná jinak? Proč dá přednost malým vetřelcům před debatou s učedníky? Váží si jich. Vidí v nich Boží dar, za který je vděčný. Proto si jich váží. A proto neřeší, že ho vyrušily. A učedníkům

tuto příhodu nabízí i jako zamyšlení nad jejich problémem ohledně rozlukového lístku. Problematika se odvíjí od zcela stejného principu. Jde o vnímání manželství, o to, co mu dává hodnotu, jakou roli v lidském životě sehrává. A co v tomto všem vnímání znamená onen rozlukový lístek?

Ježíšova odpověď se točí kolem tvrdosti srdce. Možná bychom tedy neměli řešit otázku, zda je rozlukový lístek či dnes rozvod hříchem nebo není. Otázkou je, zde spíše hříchem není ono tvrdé srdce. Ono je kořenem problému. Tvrdé srdce brání žehnat dětem, tvrdé srdce nutí člověka slevit z Božího ideálu, kterým má řídit svůj život. A mění také spoustu jiných věcí v lidském životě, protože je to tvrdé srdce, které zastírá nesamozřejmost Božích darů, bere člověku dětskou radost nad tím, že něco dostává z Boží ruky. A když se ztrácí radost a také pokora nad Božími dary, potom se dějí věci, které lidský život komplikují. Dary mají totiž jednu dost nepříjemnou stránku. Nejsou nárokovatelné, nemůžeme si je vynutit. Když se děti, nebo i manželství, stávají něčím, na co máme přeci právo, co nám náleží a musí být poskytnuto prostě jen proto, že to chceme, není to v pořádku. Z Božího daru, který má přinášet radost a naplnění do lidského života, se stává obchodní artikl, který sice může potěšit, ale když chybí vědomí jeho mimořádnosti a vzácnosti, také může časem omrzet. A pak už je jen krůček k tomu říct si, že je vlastně normální psát rozlukový lístek, když se objeví nějaká lepší možnost, nebo kárat děti, které se dožadují pozornosti zrovna tehdy, když my chceme svůj čas naplnit jinak.

Nuže, rodina, děti, manželství. Témata, která jistě ještě mnohokrát nechají vzplanout různé emoce ohledně jejich místě ve společnosti, definic a podobných záležitostí. Ale také jsou to témata, nad kterými si můžeme uvědomit, že mnoho věcí v životě bereme za špatný konec. Řešíme pohledem, který nemůže přinést nic konstruktivního. Farizeové řešili, je-li správné nějakým lístkem rozdělit společný život dvou lidí. Dnes se řeší, lze-li tento společný život definovat šířeji, obecněji. A přitom zapadá, co tento svazek nejen pro jedince, ale celé stvoření znamená. Zde přeci nejde o nějakou instituci, kterou si můžeme podle potřeby opravovat, kterou tedy máme ve své ruce a podle toho s ní nakládáme. Jako u mnoha jiných darů i zde máme vidět na prvním místě projev Boží milosti, Boží dobroty k člověku. Máme vidět výzvu k vděčnosti, že do jednoho celku spojuje dvě zcela rozdílné osobnosti, aby bylo zřejmé, že rozdílnost nemusí budovat ploty, příkopy a zdi, ale může vzájemně obohacovat.

Možná proto je také v pořádku namítnout, že manželství není pro každého. Ne z toho důvodu, že by bylo jen pro vyvolené, ale protože je to jen jeden z darů, kterými Bůh naplňuje lidský život. Stejně hodnotným darem je i život bez manželství, protože má v Božím plánu se světem svůj smysl, své místo. Proto tolik neřešme, na jaké Boží dary máme nebo nemáme nárok, ale hledejme, jak nejlépe naložit s těmi, které jsme již dostali.

Neděle 3.října 2021

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 10:50 -

Pane Ježíši, děkujeme, že tvou láskou jsme velice obohaceni, děkujeme, že nás zahrnuješ svou milostí. Nauč nás, prosíme, s tvými dary nakládat tak, aby v nich byla oslavena tvá dobrota.

Amen.